

Beleidsplan 2016-2020

1. Inleiding

De Stichting De Kleine Duiker is opgericht op 7 oktober 1999. De initiatiefnemers hadden als doel een levend landbouwmuseum te realiseren. Oriëntatie jaar 1950, net voor de grootschalige mechanisatie van het boerenbedrijf.

In de loop van de jaren is de kinderboerderij functie toegevoegd en met kleine stappen is de boerderij verder uitgebouwd. Gestart werd met een romney loods, die vervolgens vervangen werd door de wagenshuur en een aantal stallen. Enkele jaren geleden zijn twee nieuwe stallen gerealiseerd die gebruikt worden voor pensionpaarden en een deel is gereserveerd voor onderwijsdoeleinden.

Door externe oorzaken is het bestuur gedwongen om de omvang van de veestapel in 2016 drastisch te verminderen. Eerder waren, om financiële redenen, het aantal koeien en rassen al verminderd.

De ontwikkeling van het landschapspark Zuidpolder had als gevolg dat er geen landbouwgronden voor de stichting beschikbaar bleven.

Dit heeft recent geleid tot het verleggen van de doelstelling van Levend Landbouw Museum naar Recreatieboerderij. De transitie naar dat nieuwe perspectief moest versneld worden uitgevoerd door externe (verlies loods en woning 'Schaap') en interne (personele) factoren. Met name het jaar 2016 is daardoor omgeven met grote onzekerheden en nog onbekende financiële gevolgen.

De exploitatie van de boerderij draait in hoofdzaak op subsidie vanuit de gemeente Barendrecht, de inkomsten uit het faciliteren van dagbesteding van cliënten van Humanitas DMH en de opbrengst van de pensionpaarden. Het vergroten van de functie van zorgboerderij naast die van kinderboerderij zijn de laatste jaren tot doelstelling gemaakt.

In 2015 is het project 'Educatieve Ronde' gestart met een fondswervingsactie. Dit gebaseerd op een al eerder gewonnen landschapsonwerp via het project Kern met Pit van Ned. Heidemij/Arcadis. De nieuwe vlindertuin en het sportpark zijn als onderdeel van dat plan reeds gerealiseerd (sportveld en deel vd hagen) of in aanleg (beplanting vlindertuin).

De fondswervingsactie is geslaagd door een aantal concrete toezeggingen. Een budget van ca € 80.000, - is beschikbaar gekomen voor aanleg paden en dierenverblijven. In het kader van de fondstoekenningen heeft De Kleine Duiker zich verplicht deze voorzieningen dit jaar te realiseren. Met de aanleg van een deel van de verhardingen is al in uitvoering gegeven. Overleg met de gemeente over de landschappelijke invulling is afgerond. Dit project wordt in 2016 afgerond.

Eén van de fondsvoorwaarden is de groei van het aantal dagbestedingplaatsen voor cliënten met een beperking. Die voorwaarde past goed in de eerder geformuleerde nieuwe doelstellingen.

De KLD is actief op sociale media om haar activiteiten en mogelijkheden te promoten en hiervan verslag te doen. Recent is de website aangepast aan de nieuwe ontwikkelingsrichting van recreatieboerderij.

Dit beleidsplan geeft een beeld van de intenties van het bestuur voor de komende periode en dient mede ter onderbouwing van het subsidie door de gemeente Barendrecht.

2. Bedrijfsvoering

De omzet van de Kleine Duiker is in de loop van de jaren flink gegroeid. Deze is gebaseerd op een vaste bijdrage van de gemeente in de personeelskosten, inkomsten uit dagbesteding activiteiten van Humanitas, verhuur inclusief verzorging van paardenboxen naast middelen uit evenementen en beperkte horeca activiteiten. De totale omzet bedraagt volgens de jaarrekening 2015: € 280.000, -

De stichting heeft 2,5 fte aan personeel en samen met ca 60 vrijwilligers dragen realiseren zij een mager maar positief jaarresultaat. Kanttekening hierbij is wel dat er nog geen voorzieningen zijn getroffen voor groot onderhoud, dat er geen personeelsvoorziening aanwezig of zijn andere (buffer-)reserves gevormd.

De stichting had tot voor kort op korte afstand van de boerderij van twee schuren, één aan de Achterzeedijk en één aan de Barendrechtse weg. Opslag van materieel en hooi en stro kon in eigen beheer plaatsvinden. Na de oogst wordt e.e.a. direct in deze opslag ruimten (loodsen en stalzolders) opgeslagen waarbij veel vrijwilligers waren betrokken. De totale jaarbehoefte bedroeg op voor beide producten elk ca 60 ton. Daarnaast werd de ruimte gebruikt als quarantaine ruimte t.b.v. onze dieren i.v.m. wettelijke maatregelen c.q. ziekte onder de dieren.

Recent moest de stichting het gebruik van de loods aan de Barendrechtseweg van de gemeente beëindigen. Als gevolg daarvan is de dierstapel verder teruggebracht. Het betrof nu het aantal schapen en geiten. Eerder al werd het aantal koeien teruggebracht en vleeskoeien in plaats van diverse rassen aangehouden. Dit alles moet leiden tot een verminderd gebruik van hooi en stro en krachtvoer. Daarnaast zal hooi en stro worden ingekocht op moment dat de eigen voorraad op raakt.

De wijziging van de prioriteiten heeft gevolgen voor het bedrijf zowel wat exploitatie betreft als competenties van het personeel en vrijwilligers. Zoals in de inleiding reeds is aangegeven hebben de genoemde externe factoren naast interne een grote impact.

De bedrijfsvoering wijzigt als het doel om de faciliteiten voor Humanitas t.b.v. de dagbesteding uit te breiden slaagt. Zie hiervoor de projectbeschrijving in paragraaf 6. Daarnaast zal de functie van kinderboerderij worden verstevigd. De personele bezetting wordt aangepast aan de nieuw te stellen eisen passend bij het nieuwe bedrijfsprofiel.

Onderzoek naar andere mogelijkheden uitbesteding om de uitvoering van één of meer bedrijfsactiviteiten uit te besteden aan een dienstverlenende onderneming vindt komende tijd plaats.

3. De stichtingsakte en haar doelstellingen

De Stichting De Kleine Duiker is statutair gevestigd te Barendrecht.

De Stichting is volgens de statuten artikel 2 opgericht met het als volgt omschreven doel:
Artikel 2.

De stichting stelt zich ten doel het (doen) realiseren van een voor het publiek toegankelijke en voor de regio authentieke boerderij met omliggende terreinen, een en ander ter bevordering van:

- a. de natuur en milieueducatie;*
- b. de mogelijkheid tot het volgen van praktijklessen, het volgen van stages en kennismaken van de agrarische werkzaamheden in de tijd rond negentienhonderd vijftig;*
- c. het bevorderen van recreatie door ondermeer gelegenheid te scheppen tot het bezichtigen van- en het werken met historische landbouwwerktuigen;*
- d. het generen van nieuwe werkgelegenheid, zowel regulier als additioneel;*
- e. het fokken van zeldzame landbouwhuisdieren met als doel dit erfgoed zo raszuiver mogelijk te houden, en*
- f. voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woord.*

De stand van zaken is dat praktisch alle beoogde gebouwen op de locatie zijn verrezen behalve de boerderij zelf. De activiteiten genoemd in de doelstelling hebben vinden alle op enigerlei wijze plaats. Hierbij moet de kanttekening worden geplaatst dat er bijna geen landbouwactiviteiten (b.) meer plaatsvinden en dat het fokprogramma (e) is gestaakt.

Het doel van dit meerjarenplan is om gestructureerd te werken aan de verdere verbetering en uitbouw van de doelstelling. Het plan gaat uit van de situatie anno 2016 en beschrijft de wensen en acties die de komende jaren zullen worden ondernomen. Er wordt een perspectief geschetst van de positie die het bestuur de komende jaren wil bereiken.

De inkomsten van de stichting blijven ook de komende periode afhankelijk van de subsidie van de gemeente, de groei van inkomsten via Humanitas voor de dagbesteding activiteiten en groei van evenementen en horecaomzet, naast de verhuur van de paardenboxen, meerjaren sponsorovereenkomsten en incidentele giften.

Belangrijk element in dit plan is dat de realisering van de boerderij in deze periode niet actief wordt nagestreefd maar dat het accent ligt op 'de dingen beter doen' dan nu gebeurt en de attractiewaarde, in brede zin, sterk te vergroten en de functie van zorgboerderij uit te breiden.

Indien zich echter kansen voordoen en gefaseerde realisering van de boerderij een optie wordt, dan wordt die kans uiteraard verzilverd.

Een eerste stap om de aangepaste doelstellingen vorm te geven is weergegeven in de naamsverandering:

van

naar:

De doelstellingen als genoemd in de statuten worden komende tijd getoetst aan de nieuwe perspectieven en hierop aangepast.

4. Doelstelling Stichting De Kleine Duiker (SKD) anno 2020

In 2020 wil het bestuur van de stichting de navolgende doelen hebben bereikt met een robuust bedrijfsconcept:

A, Realisatie doelen

1. De SKD is een gecertificeerde Kinderboerderij met een gevarieerde veestapel aan diersoorten en rassen van Hollandse oorsprong.
2. De SKD is een zorgboerderij waar een groot aantal (max. 40) mensen met een beperking een zinnvolle dagbesteding vinden.
3. Op de SKD zijn diverse vrijwilligersgroepen actief met elk een onderscheiden doelstelling passend binnen de doelen van de Stichting. Hierbij wordt gedacht aan werkgroep Groen, werkgroep Horeca, werkgroep Kinderfeestjes, werkgroep Outdoor-Sport, werkgroep land en tuinbouw, werkgroep historische landbouwwerktuigen.
4. De SKD heeft zich ontwikkeld tot een professionele organisatie die haar afspraken nakomt en een aantrekkelijke partner is voor sponsoring.
5. De SKD heeft een actief netwerk van sponsoren en vrienden van de stichting die bijdragen aan de instandhouding en uitbreiding van activiteiten met een ideëel en educatief doel.
6. De SKD is een plek voor Maatschappelijke Stages voor jongeren en praktijklessen voor studenten aan het voortgezet onderwijs en beroepsgeoriënteerde opleidingen.
7. De SKD biedt een rijke schakering aan mogelijkheden voor het realiseren van kinderfeestjes met een educatief en/of spelgericht karakter.
8. De SKD organiseert en faciliteert diverse evenementen zoals een paardenmarkt, schapenscheren, landbouwdag,ierendag die voortvloeien uit haar doelstellingen.
9. Het museale deel van het centrum is een informatie en educatiecentrum voor landbouw en veeteelt rond 1950.
10. De SKD heeft zich ontwikkeld tot een all-round Natuur en Milieu Educatie centrum en vervult een functie als recreatief knooppunt in de Zuidpolder.
11. De SKD kent een duurzame bedrijfsvoering waarbij hergebruik enerzijds en scheiding afval anderzijds kenmerkend zijn.

B. Bedrijfsconcept

1. De wijze waarop de SKD wordt bestuurd en beheerd is gewijzigd.
2. De afweging tussen het realiseren van een facilitair bedrijf met franchise formules voor bedrijfsonderdelen als horeca met kano verhuur, paardenpension,

evenementen en zorgboerderij versus het uitbesteden van het beheer en exploitatie als geheel heeft plaatsgevonden.

3. Samenwerking met omliggende kinder- en zorgboerderijen is gerealiseerd.

Als ideologische en onderliggende doelstelling ligt de gedachte aan ecologische erf- en landschapsbeheer met schapen en runderen. Mensen bewust te maken van ons agrarisch erfgoed met respect voor mens, dier en natuur. Natuureducatie en recreatie in die natuur zijn daarvan onderdeel. Het in standhouden van oud hollandse rassen hoort daarbij. Mensen met een beperking een bijdrage gunnen aan de instandhouding van het cultureel erfgoed en daarmee een belangrijke schakel geven de samenleving.

5. Huidige wijze van werving van gelden

De vaste inkomsten van de stichting worden in onderstaand beeld weergegeven.

Baten	2015
Gemeentelijke subsidie	82000
Opbrengsten horeca/bijeenkomsten	43279
Bijdragen Humanitas DMH	40625
Ontvangen giften	28840
Stalgelden	27859
Edudelta/Yulius	19465
Opbrengst verkoop vee	8661
Reclame opbrengsten	6555
Huur perceel	4850
Diversen	14330
Totaal baten	276464

De overeenkomsten waarop de bijdragen zijn gebaseerd hebben de looptijd van één jaar. Uitzondering hierop is de sponsorovereenkomst met RABOBANK. waarvan de looptijd 3 jaar is. Deze loopt in 2017 af.

Naast deze inkomsten ontvangt de stichting spontane giften, worden activiteiten ontwikkeld waartegenover inkomsten staan. Hierbij gaat het bv om huifkartochten, teambuilding activiteiten voor bedrijven, kinderfeestjes, educatieve lessen en kantine inkomsten.

De voornaamste uitgaven worden in onderstaand beeld uitgedrukt.

Lasten	2015
Personeelskosten	89174
Afschrijvingen vaste activa	19247
Huisvestingskosten	23358
Exploitatie en machinekosten	9092
Verkoopkosten	1963
Kosten auto en tractoren	9240
Algemene kosten	27366
Rentebaten en lasten e.d.	14218
Totaal lasten	283658

De stichting heeft een full time beheerder en all-round medewerker in dienst, naast een parttime dierenverzorgster(0,5 fte)

Voor een vollediger overzicht wordt verwezen naar de jaarrekening 2015 van de stichting

Fondsen werven

De fondswervingsactiviteiten worden uitgevoerd door vrijwilligers. Hiervoor zijn geen kosten voorzien c.q. gemaakt. In het verleden heeft de gemeente een onderzoek naar mogelijke fondsen ten bate van de stichting gesubsidieerd. Het ligt in de verwachting dat in de toekomst fondswervingsactiviteiten nodig zijn waarvoor kosten gemaakt worden. Het streven daarbij zal zijn dat deze maximaal 5% van de inkomsten mogen zijn.

Het ligt in het voornemen om het sponsor en fondswervingsbeleid verder te ontwikkelen. Tot heden zijn er op beperkte mate afspraken omtrent naamsvermelding en reclame borden op het terrein gemaakt.

Het meerjaren perspectief.

De stichting heeft te maken met stijgende personeelslasten enerzijds en anderzijds een niet meer geïndexeerde vergoeding van de gemeente. Ook de andere inkomstenposten staan onder druk door wijzigingen in de gezondheidszorg. Per 1 jan 2015 vallen delen van de dagbesteding activiteiten onder de WMO. Het is onduidelijk wat dit precies voor de dagbesteding op de boerderij betekent. Dit neemt niet weg dat Humanitas de intentie heeft

uitgesproken om de dagbestedingsactiviteiten uit te willen breiden. Het project, als omschreven in paragraaf 6 is hiervan het gevolg.

De stichting gaat daarnaast op zoek naar nieuwe inkomsten bronnen. Zij hoopt die te vinden in de particuliere markt via donateurs. Daarnaast door meer evenementen te organiseren of aan te trekken. De stichting is in gesprek met de gemeente om de functie van actief recreatiepunt in de Zuidpolder te ontwikkelen. De Zuidpolder is een gebied met bestemming natuur en recreatieontwikkeling die deels is gerealiseerd en de komende jaren verder wordt ontwikkeld.

De ambitie om een grotere rol in onderhoud en beheer van de Zuidpolder te verkrijgen is tot heden niet gehonoreerd. (offerte beheer 15 ha met rood-bonte koe is afgewezen naast al eerder, het beheer over een nieuwe afgeheind weideperceel (de Gier). De ambitie om zowel op gebied van natuurbeheer en uitvoeren hygiëne bestek in de Zuidpolder blijft in leven.

6. Project: Uitbreiding faciliteiten dagbesteding en opslagcapaciteit op de boerderij

Het streven is inkomsten zoals deze tot 2016 werden gerealiseerd minimaal in stand te houden. De stijging van dagbestedingsvergoeding noodzakelijk is om de kosten van de exploitatie te dekken en financiële ruimte ter verkrijgen voor de uitbreiding van faciliteiten.

Een nieuwe accommodatie t.b.v. de doelgroep moet worden gerealiseerd. De gedachte is dat deze nieuwe accommodatie kan worden gerealiseerd door enerzijds een bijdrage á fonds per du ter hoogte van € 150.000,- van de gemeente en een door de gemeente gewaarborgde lening ad € 300.000,-

De kosten van de lening moeten dan voor 60% uit de dagbestedingsvergoeding komen van Humanitas door de groei van het aantal cliënten.

1/3 deel is goed voor realisering twee kapschuren i.c. € 150.000,- (compensatie verlies schuur, schenking gemeente)

2/3 deel is nodig voor upgradering van kapschuren tot dagvoorziening op basis van door Humanitas voorgeschreven ontwerpuitgangspunten. € 300.000,-

Totale investeringsom € 450.000,-

De uitbreiding cliënten Humanitas met gemiddeld 15 levert $15 \times 200(\text{aantal dagen}) \times \text{€}11 = 33.000,-$ op. Hiervan is 60% t.b.v. financiering lening = 19.800,- en de overige 40 % voor exploitatielasten. Exploitatielasten gaan omhoog i.v.m. de toevoeging van de gebouwen.

De lening € 300.000,- a 2% met aflossing in 25 jr. levert een last op van $(6000 + 12.000) \text{€}18.000,-$ per jaar.

Een eerder concept waarbij woning "Schaap" de functie van dagverblijf zou krijgen naast groot onderhoud aan de achterliggende schuur is door een besluit van de gemeente

onmogelijk geworden. Zij heeft eerdere toezeggingen rondom het afgebroken gebruik onverhoeds ingetrokken. Mede daarom is de verwachting dat de gevraagde bijdrage ad € 150.000,- naast een door de gemeente te borgen lening ad € 300.000,- wordt gehonoreerd.

De effecten van dit project dat in 2017 dient te worden gerealiseerd zijn nog niet in de meerjarenbegroting verwerkt.

7. Beheer van het vermogen

Het vermogen

Het vermogen van de stichting ligt vast in de opstallen en erf inrichting en landbouwwerktuigen. De twee nieuwste stallen zijn belast met een geldlening. Deze lening is afgesloten met een garantiestelling van de gemeente. Naast de opstallen op locatie is nog één schuur in gebruik. Deze schuur is eigendom van de gemeente. Hiervoor ligt via Recreatieschap Midden-IJsselmonde een concept beheersovereenkomst klaar.

Bijzonder is dat de gronden eigendom van de gemeente Barendrecht zijn en dat geen recht van opstal is gevestigd voor de gerealiseerde bebouwing. Wel is er een overeenkomst die het beheer van het landgoed, ca 25 ha, regelt.

8. Het bestuur

Het stichtingsbestuur bestaat uit onbezoldigde bestuurders. Er is een dagelijks bestuur gevormd dat bestaat uit de voorzitter, secretaris en de penningmeester. De administratie wordt uitgevoerd door Visser & Visser Accountants. De beheerder neemt als adviseur van het bestuur deel aan zowel de algemeen als dagelijks bestuursvergaderingen.

Wat de samenstelling van het bestuur betreft wordt gestreefd naar deskundigheid op gebied van financiën, sponsoring en fondswerving, bouw en onderhoud, landbouwbeheer, juridische zaken, vrijwilligerswerk.

Het dagelijks bestuur vergadert maandelijks en het algemeen bestuur 4 keer per jaar. In het jaarverslag wordt de samenstelling van het bestuur weergegeven evenals de functies in het dagelijks leven en relevante nevenfuncties.

9. Besteding van het vermogen

Het landgoed De Kleine Duiker is dagelijks tussen 08.00 0 17.00 u te bezoeken.

Zij biedt haar bezoekers een levendig boerderij tafereel met dierenverzorging als hoofdelement. Op het erf bevinden zich; een vlindertuin, bijenkassen, appelboomgaard en

een groetentuin. Naast de paarden, koeien, varkens, schapen en geitenstallen staan op het erf kippen- en konijnenhokken. De boerderij is omgeven door enkele weilanden, landbouwgronden en nieuw aangelegde natuurgebieden. De ontwikkeling tot kinderboerderij krijgt gestaag vorm. Recent is een dierenweide gerealiseerd naast een sportveld.

Regelmatig worden in samenwerking met St. Ark natuur en educatielessen verzorgd voor basisscholen in de gemeente.

Lessen dierverzorging worden in de educatieve stal gegeven in samenwerking met Edudelta, de agrarische school in de gemeente.